

Маргарита Тетовска-Троева

Институт за български език „Проф. Л. Андрейчин“
при Българската академия на науките
София, България

**ФОРМИ НА ГЛАГОЛИТЕ ОТ II СПРЕЖЕНИЕ В ТРЕТО ЛИЦЕ
ЕДИНСТВЕНО ЧИСЛО СЕГАШНО ВРЕМЕ В БЪЛГАРСКИЯ ЕЗИК
В ИСТОРИЧЕСКИ И СЪВРЕМЕНЕН АСПЕКТ (III)**

(Резюме)

Обект на анализ в статията са формите в 3 лице единствено число сегашно време на глаголите от II спрежение в съвременния български език и отражението в тях на процесите, които са се извършили в историята на езика (старобългарски, среднобългарски и новобългарски период – по езикови данни от дамаскините). Прави се сравнение и с книжовния език, като се откроява голямото разнообразие в българските диалекти. На основата на материал от цялата езикова територия се анализират формите със съхраненото от старобългарския език окончание *-т* (с тематични гласни *-и-*, *-е* и *-а*: *сѣдит*; *нѣсет*; *рѣботат*) и по-новите форми с изпаднало окончание (с тематични гласни *-и-*, *-е* и *-а*: *седѝ*, *сѣди*; *лѣже*; *лѣпа*), като се очертават ареалите на тяхното разпространение. Проследяват се процесите на преразпределение на спреженията на равнище на граматичната категория и на смесването им в рамките на парадигмата. В заключение богатството от архаични и по-нови форми в българските диалекти се разглежда като отражение на всички етапи от историята на езика.

Ключови думи: сегашно време, исторически развой, глаголни форми, диалекти, ареали, архаични и нови форми, асистемност

✉ Маргарита Тетовска-Троева
mtroeva@abv.bg

Публикувано: 15 септември 2010